

**Alle børn fortjener en
tryk barndom**

De
Anbragtes
Vilkår

Kære politikere

Alle anbragte børn fortjener en tryk barndom. Men som det er i dag, er det desværre langt fra tilfældet for mange af de knap 14.000 børn og unge, som er anbragt uden for hjemmet. Utrygheden har mange årsager, og vi bliver nødt til at forstå den langt bredere end de klassiske tryghedsrapporters konklusioner. Den er strukturel, fordi det meste i et anbragt barns liv er midlertidigt. Den er relationel, fordi alt for mange børn oplever ikke at have en voksen i deres liv, de kan stole på. Og så er den individuel, fordi anbragte børns livshistorier ofte er fragmenterede, identitetsmulighederne problemorienterede og adgangene til fællesskaber uden for anbringelsen få.

Anbragte børn og unge vokser op i et helt særligt børneliv: Næmlig nogens arbejdsplads. Det sætter store krav til systemet, hvis indsatsen også skal skabe betingelserne for det gode børneliv.

Desværre ser vi, at anbragte børn og unge vokser op til at blive en del af kedelige statistikker: Ca. 50 % færdiggør ikke deres folkeskole i 9. klasse, kun 24 % har en ungdomsuddannelse seks år efter 9. klasse, 34 % af alle hjemløse unge har anbringelsesbaggrund, og hver sjette tidligere anbragte er på førtidspension, når de fylder 30¹.

Hvis vi skal ændre det, er vi nødt til at stille større krav til de vilkår, vi tilbyder anbragte børn og unge. Vi ved nemlig, at en tryk og god barndom skaber de bedst mulige betingelser for det gode voksenliv.

Hos De Anbragtes Vilkår har vi en bred kontakt til både nuværende og tidligere anbragte børn og unge. Deres historier og erfaringer peger med al tydelighed på manglende tryk i barndommen som et fundamentalt problem. Kun en tredjedel af børn og unge mellem 11 og 17 år føler sig inddraget i deres egen sag, og kun 39 % af børn og unge på døgninstitutioner føler sig trykke². Baseret på vores løbende arbejde, samarbejdet med praksissektoren og sammen med vores

medlemmer – nuværende og tidligere anbragte børn og unge – har vi udarbejdet en række anbefalinger til, hvordan vi kan skabe større tryk for anbragte børn.

Målet er todelt:

- Vi skal skabe et "system" med tilbud, der sikrer, at alle børn oplever betingelserne for et godt børneliv. Alle børn fortjener en tryk barndom.
- Og så skal vi hjælpe tidligere anbragte godt på vej i voksenlivet ved at sikre, at de får støtte til at tage en uddannelse, har et sted at bo og et kapabelt netværk at trække på.

Hvis det skal lykkes, er det overordnet set helt afgørende, at man som anbragt barn eller ung:

- **Kan regne med noget.** Alt må ikke være midlertidigt. Der er brug for et tryk hjem med mulighed for at slå rod. Ellers kan man ikke vokse.
- **Har en voksen, man kan stole på.** Børn må ikke være alene i livet. Når systemet tager en anbragt i hånden og fjerner det fra sit biologiske hjem, må den hånd ikke slippes, før den er givet ordentligt videre.
- **Føler sig set, hørt og forstået.** Anbragte børn og unge skal involveres i deres eget liv. De skal både forstå, hvad der foregår og have indflydelse på, hvem der passer på dem, og de valg, der bliver truffet om deres liv.
- **Har mulighed for at forstå sig selv som mere end sin anbringelse.** Børnelivet må ikke omringes af fagsprog og forforståelse i et isoleret hverdagsliv kun på matriklen. Anbragte børn og unge skal have muligheder for og støtte til at udvikle en selvforståelse og identitet, der er lige så mangfoldig som andre børn og unges.

På vegne af De Anbragtes Vilkår

David Adrian Pedersen

Bestyrelsesformand

¹ KL 2019: "Udsatte børn – nøgletal 2019", KL 2017: "Udsatte børn – nøgletal 2017", SFI 2015: "Anbragte 15-åriges hverdagsliv og udfordringer", KL 2015: "Analyse af skolegang og udvikling i voksenlivet blandt personer, som har været anbragt uden for hjemmet som barn", SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd 2016: Anbragte børn og unges trivsel 2016, Social- og Indenrigsministeriet: Socialpolitisk redegørelse 2019, Rambøll 2018: Anbragte børn og unges trivsel 2018

² Ibid

Bagom vores anbefalinger

I det følgende præsenterer vi vores samlede anbefalinger. Vi har så vidt muligt forsøgt at sætte vores anbefalinger ind under de tre spor, regeringen allerede har lagt op til i deres reformarbejde, men flere af dem går også på tværs af sporene. Det gælder for eksempel anbefalingerne til Barnets Lov (spor 2), der er relevante for alle tre spor.

På næste side er et overblik over de samlede anbefalinger fordelt på de 3 spor.

Anbefalingerne er politiske, men i de to første spor er der også en række praksisorienterede anbefalinger. De praksisorienterede anbefalinger kræver ikke politisk handling men politisk opmærksomhed, fordi implementeringen af de praksisorienterede anbefalinger er afgørende, hvis de politiske løsninger skal have den ønskede effekt.

Anbefalingerne tager udgangspunkt i, at gældende lovgivning bliver overholdt og udført i praksis. Desværre er det ikke altid tilfældet i dag. Vi ved eksempelvis, at de børnefaglige samtaler undervejs i anbringelsen ikke altid bliver afholdt, at afgangssamtaler inden anbringelse halter, og at handleplaner ikke altid bliver lavet til tiden og af tilstrækkelig kvalitet. Det er i sagens natur nytteløst at vedtage lovgivningsmæssige løsninger, hvis eksisterende barrierer i systemet gør, at de ikke kan implementeres i praksis. De mange udfald i fast sagsbehandlingspraksis bør derfor adresseres særskilt.

Selvom vi har mange anbefalinger, er der flere vigtige temaer, som vi ikke berører, fordi det i mindre grad blev berørt på vores topmøder i 2020. Det drejer sig bl.a. om:

1. Det vigtige samarbejde mellem anbringeshjemmet, civilsamfundet og foreningslivet. Vi ved, at fællesskaber for anbragte børn uden for anbringeshjemmet er en mangelvare i dag, men afgørende for at anbragte børn og unge kan få et bæredygtigt netværk, opdage styrker og få vigtige kompetencer. Det at have venner, få interesser og være en del af ungdomskultur uden for anbringeshjemmet, er afgørende for at kunne finde vej i uddannelsessystemet. Det er et emne, der nogle steder er i fokus i kommunerne, men også noget der med fordel kan arbejdes meget mere strategisk med - gerne i projektsammenhæng.
2. Vores anbefalinger tager udgangspunkt i anbringelsesområdet, men det forbyggende arbejde og "hybride" former for anbringelse såsom familiehjem, åbne anbringelser mv. er ikke med i kataloget. Det er imidlertid vores klare anbefaling, at der altid arbejdes med at tilbyde støtte til hele familien under anbringelsen. Samtidig er der i en rettidig indsats flere muligheder for støtte, og der bør være bedre muligheder for selv at henvende sig tidligt for hjælp uden frygt for at få sit barn anbragt. Anbringelse er en voldsom foranstaltning både for barn og familie og bør kun anvendes, hvis der ikke findes andre alternativer. Hybride former for anbringelse, hvor hele familien f.eks. kommer under én indsats, kan hjælpe barnet til at bibeholde en meningsfuld relation til sin familie. Omvendt kan anbringelse også godt være den rigtige foranstaltning første gang i en rettidig indsats, hvis forældrenes omsorgsgivende muligheder er af så svær karakter, at der på kort sigt ingen progressionsmulighed er til stede for forældrene.

God læselyst.

Overblik over vores anbefalinger

Regeringens spor 1: Flere tidligere anbringelser og bedre kvalitet

- Anbefalinger med fokus på, hvordan vi forbedrer kvaliteten af anbringelser

Politiske anbefalinger:

- 1: Hjælp mig til at få en voksen, jeg stoler på, og som bliver i mit liv – også når der sker forandring
- 2: Lav en ny type handleplan, der flytter ansvaret fra mig til den voksne
- 3: Giv mine forældre støtte, så de kan skabe de bedste rammer for samvær med mig
- 4: Spørg mig, om jeg har en voksen, jeg føler mig tryk ved
- 5: Hjælp de voksne med at blive opmærksomme på den forråelse, der kan ske hos dem selv
- 6: Etablér nye beslutningsgange, der giver mig en stemme og betyder, jeg undgår unødige skift
- 7: Tag udgangspunkt i det, jeg har brug for og giv mig mulighed for at vælge til og fra i forhold til samvær
- 8: Giv mig to sagsbehandlere, som jeg altid ved, hvordan jeg kommer i kontakt med
- 9: Hjælp mig (tilbage) til en god skolegang

Praksisanbefalinger:

- 1: Hav fokus på det gode samarbejde med min mor og far
- 2: Hjælp mig med at falde til i mit nye anbringeshjem
- 3: Skab bedre rammer for mit anbringeshjem, så jeg kan møde hjemlige kvaliteter
- 4: Hjælp mig til at blive en del af fællesskabet og få sunde, ikke betalte relationer
- 5: Påtag jer forældreopgaven i forhold til min skolegang
- 6: Bliv endnu bedre til at undgå brugen af magt

Regeringens spor 2: Barnets stemme

- Anbefalinger med fokus på, hvordan barnet kan få en større stemme i sin sag

Politiske anbefalinger:

- 1: Hjælp mig til at lære mine rettigheder at kende, så jeg kan indgå i en ligeværdig samtale med kommunen
- 2: Hjælp mig med at finde ud af, om og hvordan tidligere anbragte kan være en støtte for mig
- 3: Giv mig en Barnets Livsbog, så jeg kan huske vigtige begivenheder i mit liv
- 4: investér i værktøjer, der kan styrke de voksnes inddragelse af mig i mit liv

Praktiskanbefalinger:

- 1: Opkvalificer min sagsbehandlers kompetencer i børneinddragelse
- 2: Giv mig mulighed for at kende mine rettigheder og bruge mine støttemuligheder
- 3: Brug mine erfaringer og oplevelser til at skabe et bedre børneliv for anbragte
- 4: Du er nødt til at kende mig, hvis du skal træffe de rigtige beslutninger i mit liv

---

Regeringens spor 3: Overgang til voksenlivet

- Anbefalinger med fokus på, hvordan vi sikrer anbragte unge en god start på voksenlivet

Politiske anbefalinger:

- 1: Giv mig mulighed for at få et hjem, en uddannelse og en stabil relation, jeg kan trække på
- 2: Giv mig ret til at modtage efterværn, så jeg kan komme godt i gang med voksenlivet
- 3: Hjælp mig med mig at få en uddannelsesplan
- 4: Hjælp mig tidligere i gang med at forberede et trygt og godt voksenliv
- 5: Giv mig tilbud om gratis psykologhjælp eller anden terapi, så jeg kan trives i mit voksenliv, uden at blive forstyrret af min opvækst
- 6: Giv mig støtte til at gennemføre en ungdomsuddannelse

Regeringens spor 1:

Flere tidligere anbringelser og bedre kvalitet

Et godt børneliv på nogens arbejdsplads stiller store krav til "systemet" og de voksne, der er omkring de anbragte børn og unge. Fra indsatsen i det biologiske hjem til selve anbringelsesstedet og barnets skolegang og fritidsliv – og samarbejdet imellem de tre. Men skal systemet kunne sikre, at anbragte får et godt børne- og ungeliv, så kræver det også, at de voksne forstår barnet endnu bedre og sætter barnet først, så indsatsen bliver ved med at have de rigtige vilkår i takt med, at barnet udvikler sig.

Politiske anbefalinger:

- 1: Hjælp mig til at få en voksen, jeg stoler på, og som bliver i mit liv – også når der sker forandring
- 2: Lav en ny type handleplan, der flytter ansvaret fra mig til den voksne
- 3: Giv mine forældre støtte, så de kan skabe de bedste rammer for samvær med mig
- 4: Spørg mig, om jeg har en voksen, jeg føler mig tryk ved
- 5: Hjælp de voksne med at blive opmærksomme på den forråelse, der kan ske hos dem selv
- 6: Etablér nye beslutningsgange, der giver mig en stemme og betyder, jeg undgår unødige skift
- 7: Tag udgangspunkt i det, jeg har brug for og giv mig mulighed for at vælge til og fra i forhold til samvær
- 8: Giv mig to sagsbehandlere, som jeg altid ved, hvordan jeg kommer i kontakt med
- 9: Hjælp mig (tilbage) til en god skolegang

Praksisanbefalinger:

- 1: Hav fokus på det gode samarbejde med min mor og far
- 2: Hjælp mig med at falde til i mit nye anbringelseshjem
- 3: Skab bedre rammer for mit anbringelseshjem, så jeg kan møde hjemlige kvaliteter
- 4: Hjælp mig til at blive en del af fællesskabet og få sunde, ikke betalte relationer
- 5: Påtag jer forældreopgaven i forhold til min skolegang
- 6: Bliv endnu bedre til at undgå brugen af magt

Regeringens spor 1

Politiske anbefalinger

1: Hjælp mig til at få en voksen, jeg stoler på, og som bliver i mit liv – også når der sker forandring

Anbragte børn oplever ofte, at voksne i deres liv forsvinder. Det kan f.eks. være fordi, at barnet flytter fra sin plejefamilie, fylder 18 år, eller fordi den voksne får nyt job. Det kan være ødelæggende for et barn at miste en voksen, man føler sig knyttet til.

Anbefalinger til skærpelse af Barnets Lov:

1. Alle anbragte børn og unge skal have mulighed for at fastholde kontakten til deres primærperson (pædagog eller plejemor- eller far), selvom der sker ændringer i barnets eller primærpersonens (arbejds)liv. Kontakten med en tidligere primærperson skal så vidt muligt bestå, indtil barnet eller den unge selv vælger det fra. Det er den kommunale sagsbehandlers ansvar at koordinere med primærpersonen. Har vedkommende fået nyt job, skal kommunen kunne frikøbe fagpersonen, så vedkommende fortsat kan stå til rådighed for barnet, såfremt fagpersonen også ønsker det.
2. Døgntilbud: Barnet skal efter tre måneders ophold have høringsret i forhold til at vælge, hvem der skal være barnets primærperson – samme ret bør altid være gældende ved et udefrakommende påført skifte (f.eks. hvis den tidligere primærperson får nyt arbejde).

2: Lav en ny type handleplan, der flytter ansvaret fra mig til den voksne

Det er afgørende, at de voksne etablerer faglige strukturer for samarbejde og hjælp, som sikrer, at anbragte børn og unge i mindre grad kommer i klemme i systemets professionelle set-up og samtidig får ro til at lære, lege og bare være et ungt menneske. Hertil kommer, at for mange anbragte børn og unge oplever perioder uden for uddannelsessystemet samt dårlig progression skolen.

Anbefaling til skærpelse af Barnets Lov:

1. Der skal udvikles en ny systematik for udarbejdelsen af og arbejdet med handleplaner, så de i højere grad fokuserer på den kontekst, barnet vokser op i frem for barnet alene. Handleplanen skal tage udgangspunkt i barnets støttebehov og indeholde en fælles indsathandleplan, som konkret anviser, hvordan barnets omgivelser (plejefamilie eller døgntilbud) kan bidrage til barnets udvikling og trivsel. Som det er i dag, består handleplanen ofte af isolerede udpegninger af problemer hos barnet. Handleplanen skal i højere grad kigge fremad og bygges op omkring de styrker, børnene besidder. Samtidig skal det være okay med perioder uden udviklingsmål, der er møntet på barnet. Det kan f.eks. være, at der i stedet skal sættes kollektive mål for børn og voksne som fællesskab.
2. Handleplanen bør også indeholde en obligatorisk plan for barnets skolegang se yderligere herom i anbefaling 9.

3: Giv mine forældre støtte, så de kan skabe de bedste rammer for samvær med mig

I dag hjælper vi oftest ikke de anbragte børn og unges forældre efter anbringelse. De står tilbage uden støtte og hjælp til at forstå deres nye rolle som forældre til et anbragt barn, får sjældent hjælp til at håndtere deres sorg og får heller ikke i tilstrækkelig grad hjælp til at skabe de bedste rammer for succesfuldt samvær med deres børn.

Anbefalinger:

1. Når et barn eller en ung bliver anbragt, skal kommunerne tilbyde forældre et sorgtilbud, hvor de kan finde støtte og rådgivning i forhold til at bearbejde og håndtere familiens nye situation.
2. Social- og Indenrigsministeriet iværksætter en undersøgelse af, hvorfor kommunerne ikke altid udarbejder forældrehandleplaner og hjemgivelsesplaner, samt hvordan vi kan indrette praksis, så vi sikrer, at planerne bliver udarbejdet til gavn for de anbragte børn og unge og deres familier.

4: Spørg mig, om jeg har en voksen, jeg føler mig tryk ved

Alt for mange anbragte børn og unge er ensomme og føler ikke, at de har en tryk relation til en voksen. I Socialtilsynets kvalitetsmodel for anbringelse bliver der i dag målt på forskellige indikatorer i forhold til anbringelsen af et barn. Men der bliver ikke målt på, hvorvidt barnet mener, at det har en tryk relation til en voksen. Desuden er der flere andre betingelser, som vi tager for givet i ikke-anbragte børns hverdagsliv, men som vi ikke måler på, om er til stede i anbragte børns hverdag.

Anbefaling:

1. Opdater Socialtilsynets kvalitetsmodel, så der også bliver spurgt ind til og målt på:
  - Hvorvidt barnet selv mener, at barnet har en tryksperson/betydningsfuld relation i sin hverdag, hvor barnet kan finde støtte og rådgivning. Hvis barnets svar er nej, skal Socialtilsynet bede anbringelseshjemmet (plejefamilie eller døgntilbud) om en plan for, hvordan barnet får en betydningsfuld relation og tilknytning til en voksen, barnet kan føle sig tryk ved.
  - Hvordan tilbuddet arbejder med identitetsdannelse. Det kan være svært for anbragte børn at skabe en identitet og selvforståelse, som bygger på andet end ens anbringelsesstatus. Det er derfor afgørende, at barnet har adgang til relationer, rollemønstre og aktiviteter, som ikke er underlagt et professionelt setup. Samtidig bør de voksne omkring barnet have fokus på barnets livshistorie og på at styrke barnets bevidsthed om og tro på egne ressourcer og styrker. En vigtig del af det handler også om sprogbrugen i anbringelseshjemmet – barnet skal have mulighed for at forstå sig selv gennem andre prismere end det fagsprog, de professionelle omkring barnet bruger.
  - Hvordan der arbejdes med at fastholde og udvikle barnets netværk, f.eks. relationer til både søskende og venner, samt fællesskaber uden for anbringelsesstedet
  - Hvordan tilbuddet arbejder aktivt sammen med barnets skole i en ansvarspåtagende forælderrolle.

5: Hjælp de voksne med at blive opmærksomme på den forråelse, der kan ske hos dem selv

Psykisk vold er blevet anerkendt i straffeloven, som særskilt, strafbart delikt (forseelse). Heri ligger en anerkendelse af, at den psykologiske påvirkning af et andet menneske kan være så destruktiv og skadelig, at den kan beskrives som vold. Men det fremgår ikke tydeligt, hvilken betydning denne lovfæstelse får for andre områder, herunder magtanvendescirkulæret, der beskriver rammen for lovlig magtanvendelse. Det er vigtigt, at det bliver helt tydeligt, hvilke handlinger der defineres som strafbar, psykisk vold.

Anbefaling:

1. Social- og Indenrigsministeriet bør revurdere vejledningen til magtanvendescirkulæret, så det bliver klart, hvilken betydning det har, at straffeloven nu anerkender psykisk vold som en strafbar forseelse, herunder redegøre for, hvornår der er tale om henholdsvis lovlig og ulovlig magt i den forbindelse.

6: Etablér nye beslutningsgange, der giver mig en stemme og betyder, jeg undgår unødige skift

Der kan være gode grunde til, at et anbragt barn skal flytte – enten fra sin plejefamilie, et nyt døgntilbud eller skole. Men vi oplever, at flytninger alt for ofte handler om andre faktorer end barnets tarv. Tal fra Danmarks Statistik viser, at en fjerdedel af børn, som bliver fjernet som spæde oplever mellem 1-3 skift, før de når skolealderen². Skiftene stiger i frekvens jo ældre børnene er, når de anbringes. Vi ved, at skift er skadelige for barnets mulighed for tilknytning, for at blive en del af et fællesskab og for barnets følelse af tryghed.

Anbefaling:

1. Social- og indvandringsministeriet iværksætter en undersøgelse, som fokuserer på at sikre flere stabile og bæredygtige anbringelser, herunder:
  - Muligheden for topartsgodkendelser ifm. flytning: Man bør sikre, at flytning er sidste udvej. Det kan ske ved at stille krav om en grundig redegørelse for årsagerne til flytning, som dokumenterer, at alle muligheder er afsøgt. En ekstern aktør bør gennemgå redegørelsen og vurdere, om der kan gøres noget for, at barnet kan blive, såfremt det ikke drejer sig om personkrænkende forhold mod barnet i anbringelseshjemmet.
  - Hvordan vi sikrer den rigtige type anbringelse – første gang: For mange børn flytter rundt i forskellige typer anbringelse. Hvordan sikrer vi en bæredygtig anbringelse – fra start? Det kræver gennemsyn af beslutningsgangene ifm. anbringelse, herunder hvem som træffer beslutningen, og hvordan man tværfagligt sikrer de rette udredningskompetencer. Undersøgelsen bør også adressere mulige økonomiske incitamenter for hjemgivelse.
  - Om skillelinjen ved det 12. år, hvor barnet bliver part i egen sag, er for sent. Der kan blive truffet store beslutninger i et anbragt barns liv, men i dag er det først ved det 12. år, at barnet bliver part og dermed f.eks. kan klage til Ankestyrelsen. Det bør derfor undersøges, om denne skillelinje er hensigtsmæssig, og hvorvidt en mere gradvis tildeling af rettigheder kunne styrke barnets oplevelse af medindflydelse i eget liv.

7: Tag udgangspunkt i det, jeg har brug for og giv mig mulighed for at vælge til og fra i forhold til samvær

Det anbragte barns stemme skal i højere grad end i dag prioriteres over forældrenes af de kommunale sagsbehandlere. Der findes flere historier om børn, der presses eller tvinges til samvær med forældrene – det er aldrig okay.

Anbefalinger:

1. Det skal være muligt for et anbragt barn eller ung at vælge sine forældre fra. Det skal ikke være nemt, men en velovervejet beslutning der ikke nødvendigvis er definitiv. Sagsbehandlerne bør altid lytte til barnets nej til samvær, ligesom barnet senere skal spørges til og støttes i eventuelt ønske om at genoptage kontakten.
2. Det skal være muligt for et anbragt barn eller ung at frabede sig forældreinvolvering f.eks. ved personlige problemer, problemer i skolen med videre. Det er i den forbindelse vigtigt, at det alene er barnet, der vælger relationen fra, og ikke plejefamilier eller andre personer i barnets liv.

² Danmarks Statistik for Jyllands-Posten, 29. februar 2020.

8: Giv mig to sagsbehandlere, som jeg altid ved, hvordan jeg kommer i kontakt med

Den utryghed, som anbragte børn oplever, bunder ofte i den midlertidighed, det videnstab og manglende afklaring det skaber, når ens sagsbehandler skifter job, bliver sygemeldt eller på anden vis forsvinder. Sådanne skift er en stor udfordring, fordi det er sagsbehandleren, som har (eller bør have) det samlede overblik over barnets sag, og som bærer ansvaret for at træffe de rette beslutninger for barnets liv. Samtidig kan det ofte være uklart for anbragte børn, hvordan man kommer i kontakt med sin sagsbehandler – særligt hvis man ikke har egen telefon eller adgang til mail.

Anbefalinger til skærpelse af Barnets Lov:

1. To sagsbehandlere bliver tilknyttet alle anbragte børn og unge for at skabe bedre betingelser for en stabil kontakt til kommunen. Som barn skal man altid vide, hvordan man kommer i kontakt med ens sagsbehandler.
2. Minimum 4 møder om året med sagsbehandler i de første to år, barnet er anbragt og minimum 4 møder i det første år efter et anbringelsesskift. Møderne skal sikre, at barnet er velanbragt og give mulighed for at justere støtten til barnet og/eller anbringelseshjemmet.
3. Ovenstående indebærer et opgør med organisering efter alder, dvs. der skal ikke ske et skift i sagsbehandler, fordi barnet f.eks. overgår til en ungeenhed. Så vidt muligt skal sagsbehandler følge med barnet fra anbringelse til slut, hvis barnet ønsker det.

9: Hjælp mig (tilbage) til en god skolegang – også efter folkeskolen

Mange anbragte børn oplever skolevægring og endda perioder uden skolegang. Det kan være i forløbet, som leder op til anbringelse. Eller i tiden efter. Resultatet er desværre, at kun halvdelen af anbragte børn og unge i Danmark færdiggør folkeskolen med en eksamen. Af dem har kun 24 % en ungdomsuddannelse seks år efter 9. klasse.

Anbefalinger:

1. Når man starter i en ny skole eller kommer i skole, efter man er blevet anbragt, skal der laves en plan for skolestart og trivsel på tværs af skole, anbringelseshjem, barn og evt. det biologiske hjem. Planen skal indeholde aftaler om, hvordan man fortæller om sin anbringelse til klassen på en god måde med respekt for barnets ønsker, hvad de voksne omkring barnet gør, hvis barnet får det svært, udpegelse af en tryghedsvoksen på skolen samt overvejelser om, hvordan den resterende forældregruppe inddrages. Udarbejdelsen af en sådan "Barnets skoleplan" bør gøres obligatorisk.
2. Tidligst muligt og senest når barnet færdiggør 7. klasse, skal skole, anbringelseshjem, barn og evt. det biologiske hjem udarbejde en uddannelsesplan, som kigger frem mod mulige ungdomsuddannelser og afklarer eventuelle støttebehov, efterhånden som det bliver relevant. Handleplanen udarbejdes i samarbejde med skolen og PPR. Handleplanen bør, modsat praksis i dag, være langsigtet (som minimum et 3-årigt perspektiv) og indtænke plan for ungdomsuddannelse og støtte, efterhånden som det bliver relevant.
3. Det personrettede tilsyn bør mere aktivt følge op på, om barnet flytter sig fagligt og justere støtte eller tilbud tilsvarende.
4. Det skal være et retskrav for alle børn – også anbragte – at have 1.800 dages skolegang, dvs. 10 års skolegang.
5. Der skal udvikles en bedre tilsynsmodel for interne skoler på dagbehandlingstilbud og døgntilbud efter samme model som tilsynsmodellen for de sociale tilsyn. Det er et grundlæggende problem, at kommunerne selv må føre tilsyn med deres egne skoletilbud, og at der ikke findes afrapporteringskrav. En ny type tilsynsmodel vil medføre udviklingen af en fælles kvalitetsmodel, som også er gavnlig i forhold til at få viden om, og en ensretning af, hvad som virker i de specialiserede skoletilbud.

Regeringens spor 1

Praksisanbefalinger

1: Hav fokus på det gode samarbejde med min mor og far

Et godt samarbejde mellem sagsbehandler, anbringelseshjem og forældre øger barnets mulighed for at opleve stabilitet og tryghed i sin anbringelse.

Anbefalinger:

1. Sagsbehandler og anbringelseshjem (plejefamilie eller døgntilbud) kan med fordel gå meget mere aktivt ind i forældresamarbejdet i et langsigtet og helhedsorienteret perspektiv.
2. Kommunen skal sikre, at arbejdet med familien fortsætter under anbringelsen, så de voksne får hjælp til at træde ind i rollen som forældre til et anbragt barn. Hvis der er konflikt mellem familie og anbringelseshjem, bør det være et pejlemærke, at støtten til barnet øges, da barnet risikerer at blive klemmt i midten. Herunder:
  - Kommunen skal i samarbejde med anbringelseshjemmet se på, hvordan forældrene kan få en konfliktnedtrappende kommunikationskanal med kommunen. Når mange forældre vælger at anke deres sag kontinuerligt, kan det være fordi, de oplever det som den eneste handlemulighed. Der skal være andre handlemuligheder, da konflikter er forstyrrende for barnet og u hensigtsmæssigt for samarbejdet.
  - Kommunerne skal tilbyde særligt plejeforældre bedre støtte til samarbejdet med det biologiske hjem, som er komplekst og til tider svært.
3. Kommunerne skal give hjælp og støtte til samvær med de biologiske forældre, så det bliver meningsfuldt. Hvis barnet giver udtryk for, at samværet ikke er rart, må de øvrige voksne omkring barnet undersøge hvorfor og finde nye muligheder for samværet. Samtidig skal det altid være okay for et barn at sige nej til samvær.
4. Sagsbehandler og anbringelseshjem skal være undersøgende i forhold til, om der kan blive etableret bedre og mere fleksible muligheder for samvær, så det biologiske ophav kan spille den bedst mulige rolle givet omstændighederne. I dag er det i alt for høj grad alt eller intet-valg for anbragte børn og unge, når det handler om samvær med deres forældre.
5. Ved hjemgivelse skal kommunen sikre, at der er tilstrækkelig støtte til både barn og familie, så livet som familie kan komme godt i gang igen.

2: Hjælp mig med at falde til i mit nye anbringeshjem

I dag er der alt for lidt fokus på, hvordan de voksne kan sikre, at et barn eller ung falder godt til i sin plejefamilie eller på døgntilbud og har en voksen, de føler sig trygge ved gennem hele indkøringsforløbet og efterfølgende.

Anbefalinger:

1. Implementér et nyt trin i anbringelsesprocessen, der sætter fokus på det gode match. Sagsbehandlere og pædagoger fra døgntilbud eller plejeforældre skal sammen udvikle en proces for den ultimative indkøring, der så nænsomt som muligt hjælper barnet på plads. Det kan være, at barnet f.eks. kan få billeder og præsentation af stedet og de voksne forud for anbringelse, mens besøg på stedet inden anbringelse bør være obligatorisk – ikke mindst for at barnet får mulighed for at præsentere sig selv og møde de nye voksne i barnets liv. Når kommunen ved, at et barn eller ung skal anbringes, bør barnets sagsbehandler(e) desuden undersøge, om der nogen, der kan være barnets tryghedsperson gennem forløbet. Det er en ret for barnet i dag, men sjældent gældende i praksis.

Som en del af den gode indkøring kan man med fordel også arbejde med, om man kan blive bedre til at invitere barnets potentielle tryghedspersoner ind. Det er afgørende at skabe en tilpas langsom proces, så barnet og familien kan følge med, og så der kan være en bæredygtig løsning på plads, når barnet anbringes. Ofte bliver selve anbringelsesprocessen meget hurtig, og det gør selve anbringelsen mere ubehagelig end nødvendigt og potentiel skadelig.

3: Skab bedre rammer for mit anbringeshjem, så jeg kan møde hjemlige kvaliteter

Vi ved godt, hvad der kendetegnes som vigtige betingelser i det gode børneliv. De tilbud, vi giver anbragte børn og unge bør afspejle de samme kvaliteter og måles op imod det som succeskriterier.

Anbefalinger:

1. Døgntilbud og plejeforældre skal sikre, at barnet har mere en-til-en tid og øget tilgængelighed til en voksen tryghedsperson/primærperson.
2. Alle voksne omkring barnet skal turde at gå ind i ægte relationer med børnene. Børn har brug for kærlighed, kram og nærværende voksne, der rigtigt "vil dem". Det er den "særlige" voksne, der kan gøre hele forskellen i et barns liv. Det kræver også en revision af den måde, der bliver undervist i rollen på pædagoguddannelsen.
3. Plejeforældre og pædagoger på døgntilbud skal i samarbejde med et anbragt barns sagsbehandlere lægge en plan for, hvordan barnet kan få styrket sit netværk og få flere trygge relationer og blive en del af et fællesskab. Det gælder både i forhold til at hjælpe barnet med at bygge bro udadtil; ved at gå til fritidsaktiviteter, fastholde kontakten til gamle venner – og ved at åbne op indadtil; ved at hjælpe barnet med at have venner på besøg og løbende afsøge barnets netværk for, om der er voksne, der kan inviteres ind i barnets liv.
4. Plejeforældre og pædagoger på døgntilbud skal have mere ekstern supervision. Samtidig anbefales det, at Socialstyrelsen udvikler nogle faglige standarder for hvad der kendetegner god faglig supervision, herunder mulighederne for supervision i og af praksis.
5. Døgntilbud bør se på, hvordan der endnu bedre kan arbejdes med den faste dokumentation. For mange anbragte er det mærkeligt, at man ved, der bliver skrevet en masse ned af de voksne, som man ikke ved, hvad er. Tilbuddet skal være undersøgende på, hvordan det kan gøres bedre og mere trygt – i fællesskab med de unge.

4: Hjælp mig til at blive en del af fællesskabet og få sunde, ikke betalte relationer

Stærke relationer er – for ikke-anbragte såvel som anbragte børn og unge – vigtige veje til at få en uddannelse og til at styrke deres trivsel. Sport og fritid er vigtige for at give anbragte børn og unge et ikke betalt netværk.

Anbefaling:

1. Foreninger, kommuner og pædagoger fra døgntilbud eller plejeforældre bør gå sammen om at finde nye veje til at støtte et anbragt barn eller ung i at bygge bro til sport og fritid og blive en del af fællesskabet. De voksne, som barnet stoler på, skal have mulighed for at blive sammen med barnet til fritidsaktiviteten.

5: Påtag jer forældreopgaven i forhold til min skolegang

Nogle anbragte børn kan have svært ved at finde deres plads i skolen. Derfor bliver mange anbragtes skolegang desværre præget af skolevægring og endda konflikt. Hvis barnet har for meget at bekymre sig om, sociale eller faglige udfordringer, kan det ofte blive negativt definerende for barnets elevidentitet.

Anbefalinger:

1. Anbringeshjemmet skal tage ansvar for samarbejdet med skolen og støtte barnet alt det, de kan – også selvom opgaven måske på papiret ligger hos skolen. Det betyder i praksis at "tage forældreopgaven på sig", stille op og stille krav til barnets skolegang.
2. Anbringeshjemmet skal tage ansvar for at hjælpe skolen med at få en positiv fortælling om barnet, så man ikke kun mødes om konflikt, men også husker at dele succeshistorier og gode oplevelser. Det er vigtigt for at hjælpe barnets elevidentitet godt på vej og klæde lærerne på til at opdage barnets styrker.

6: Bliv endnu bedre til at undgå brugen af magt

Magtanvendelser er voldsomme, utrygge og skadelige for et anbragt barns mulighed for at stole på de voksne og bør minimeres. Har en lovlig magtanvendelse fundet sted, skal de voksne omkring barnet blive bedre til at evaluere med hinanden, med barnet og med andre omkring barnet.

Anbefalinger:

1. De voksne omkring barnet skal løbende drøfte, hvornår magtanvendelser var sidste udvej, eller om de kunne være undgået tidligere i forløbet – også selvom de er lovlige.
2. De voksne omkring barnet skal blive bedre til at evaluere magtanvendelser med barnet selv og eventuelt give barnet mulighed for at have en bisidder med til samtalen.
3. De voksne skal blive bedre til at evaluere magtanvendelser med de andre børn og voksne eller hele familien ved pleje. Det er også voldsomt for andre børn at opleve et barn blive udsat for magtanvendelse, og derfor skal episoden evalueres og bearbejdes i fællesskab.

Regeringens spor 2:

Barnets stemme

Alt for mange anbragte børn og unge føler sig som tilskuere i deres eget liv. Det handler både om, at de ikke kender deres rettigheder og muligheder, men også om at de ikke bliver involveret i deres egen sag - altså i beslutningerne om deres eget liv. Når systemet vælger at fjerne et barn fra sine forældre, påtager systemet sig forældreopgaven. Det indebærer et ansvar for at sikre barnet en god og tryk barndom – helt ind i voksenlivet.

En afgørende forudsætning for at lykkes med det, er at lytte til det enkelte barn og involvere det enkelte barn i de beslutninger, der bliver truffet om barnets liv.

Politiske anbefalinger:

- 1: Hjælp mig til at lære mine rettigheder at kende, så jeg kan indgå i en ligeværdig samtale med kommunen
- 2: Hjælp mig med at finde ud af, om og hvordan tidligere anbragte kan være en støtte for mig
- 3: Giv mig en Barnets Livsbog, så jeg kan huske vigtige begivenheder i mit liv
- 4: investér i værktøjer, der kan styrke de voksnes inddragelse af mig i mit liv

Praktiskanbefalinger:

- 1: Opkvalificer min sagsbehandlers kompetencer i børneinddragelse
- 2: Giv mig mulighed for at kende mine rettigheder og bruge mine støttemuligheder
- 3: Brug mine erfaringer og oplevelser til at skabe et bedre børneliv for anbragte
- 4: Du er nødt til at kende mig, hvis du skal træffe de rigtige beslutninger i mit liv

Regeringens spor 2

Politiske anbefalinger

1: Hjælp mig til at lære mine rettigheder at kende, så jeg kan indgå i en ligeværdig samtale med kommunen

Alle anbragte børn og unge har krav på at have en bisidder med til møder med kommunen. Men i dag er det alt for få, der reelt får det tilbudt. Samtidig er der alt for få anbragte børn og unge, som kender deres rettigheder. Derfor ved de ikke, hvad de har ret til – eller hvornår deres rettigheder bliver overtrådt. En bisidder kan være med til at sikre, at kommunen overholder barnets rettigheder.

Anbefalinger til skærpende af Barnets Lov:

1. Et obligatorisk møde mellem en professionel bisidder og barnet før afgørelsesmødet når §50- undersøgelsen skal munde ud i en foranstaltning og igen, når barnet bliver 12, 15 og 17 år, hvor der indtræder nye regler og rettigheder for barnet. På mødet kan den professionelle bisidder oplyse barnet om dets rettigheder og tilbyde at følge med barnet videre i forløbet med kommunen. Barnet kan naturligvis takke nej til at blive fulgt af en professionel bisidder. Men mødet vil skabe mulighed for, at barnet forstår sine rettigheder, og hvad en bisidder kan hjælpe med.

2: Hjælp mig med at finde ud af, om og hvordan tidligere anbragte kan være en støtte for mig

Peerstøtte – i dette tilfælde støtte fra tidligere anbragte - rummer et stort potentiale for at gøre en positiv forskel for mennesker i udsatte positioner. Der er efterhånden mange gode erfaringer fra voksenpsykiatrien med brugen af peers som både mentorer og som medarbejdere.

Anbefaling:

1. Sæt midler af til et projekt, der kan undersøge potentialet i at arbejde med peers på anbringelsesområdet. Her kan tidligere anbragte unge være støttepersoner for nuværende anbragte børn og unge efter inspiration fra voksenpsykiatrien, og måske endda ansættes som peer-medarbejdere på døgntilbud, ligesom peers måske kan gøre en positiv forskel i forhold til børneinddragelse hos de sociale tilsyn. En sådan indsats vil kræve et ambitiøst projekt, der investerer i udvikling af relevant uddannelse og understøttelse til peer-medarbejderne, ligesom man har gjort på voksenområdet.

3: Giv mig en Barnets Livsbog, så jeg kan huske vigtige begivenheder i mit liv

Mange anbragte børn og unge mangler fornemmelsen af, hvem de er, og hvor de kommer fra. Det kan resultere i rodløshed, manglende selvværd og svære muligheder for identitetsdannelse.

Anbefaling:

1. Alle anbragte børn skal have ret til en Barnets Livsbog, der med billeder, historier og eventuelle dokumenter samler vigtige begivenheder i barnets liv i en organiseret form, som barnet kan tage til sig som en del af sin livsfortælling.

4: Invester i værktøjer, der kan styrke de voksnes inddragelse af mig i mit liv

Som vi slog fast i indledningen, føler omkring en tredjedel af børn og unge mellem 11 og 17 år ikke, at de bliver inddraget i deres egen sag.

Anbefaling:

1. I statsligt regi bør der blive afsat en pulje med midler til udvikling og implementering af nye værktøjer, der kan sikre, at sagsbehandlere i kommunerne har mulighed for hele tiden at tjekke op på børn i forhold til deres oplevelser af situationer i deres liv. For eksempel kan sagsbehandlere benytte metoder som Feedback Informed Treatment (FIT) for at inddrage børnene i evalueringen.

Regeringens spor 2

Praksisanbefalinger

1: Opkvalificer min sagsbehandlers kompetencer i børneinddragelse

Børns inddragelse i egen sag er over tid blevet bedre via forskellige love og regler om partshøringer og børnesamtaler. Men socialrådgiverne fortæller, at der er samtaler, der ikke bliver holdt på grund af manglende tid, og at kvaliteten af samtalerne i flere tilfælde kan diskuteres. Socialrådgiverne fortæller også om problemer med at sikre opfølgningen i anbringelsessagerne. Anbragte og tidligere anbragte børn har samme oplevelse. De fortæller, at de nogle gange slet ikke føler sig set eller hørt.

Anbefalinger:

1. Socialrådgivere, der arbejder med børnesager, skal have et kompetenceløft i børneinddragelse i form af en obligatorisk videreuddannelse. Desuden skal der være løbende supervision og bedre introforløb for nye socialrådgivere på området.
2. Socialstyrelsen bør i samarbejde med forskning lave en systematisk indsamling og tilgang til viden om, hvordan vi bedst inddrager børnene, som alle voksne omkring barnet skal have adgang til. Der er allerede i dag kompetencer og viden om børneinddragelse, for eksempel har Børns Vilkår samlet meget viden og erfaring, men vi har brug for mere – også forskningsbaseret viden. Den ny viden skal implementeres i uddannelse og tilsyn, ligesom det bør undersøges, om det på sigt kan give mening med en certificering i børnesamtaler.

2: Giv mig mulighed for at kende mine rettigheder og bruge mine støttemuligheder

Mange anbragte børn og unge kender ikke i dag deres rettigheder eller muligheder for at få støtte udover bisidderordningen. Derudover har barnet eller den unge oftest kun mulighed for at give udtryk for utilfredshed til den person, man er utilfreds med (sagsbehandleren). Det kan være svært.

Anbefalinger:

1. I samarbejde mellem alle de voksne i et anbragt barns liv skal der findes en god form for, hvordan det bliver sikret, at barnet kender sine rettigheder og børnetelefonen, hvor de kan få støtte og rådgivning.
2. De voksne i et anbragt barns liv skal sikre, at barnet kender til en livline, når barnet er hjemme på samvær. Det skal være helt tydeligt, hvem barnet kan få fat i døgnet rundt og hvordan. Der skal også være en proces for, hvordan de voksne hjælper barnet efter et svært hjemmebesøg.
3. Giv anbragte børn og unge en kommunikationsvej, hvis de oplever, at sagsbehandler ikke lytter til, hvad de siger, eller hvis de oplever at få forkert hjælp. Formen skal overvejes grundigt, men det er vigtigt, at der er en mulighed for at kunne lufte sin bekymring eller frustration.

3: Brug mine erfaringer og oplevelser til at skabe et bedre børneliv for anbragte

I dag evaluerer kommunerne ikke de enkelte anbringelser med de unge selv. Dermed går vigtig viden, der kunne benyttes til at forbedre anbringelser for andre børn og unge, tabt.

Anbefaling:

1. Alle unge bliver tilbudt en evalueringssamtale med familiechefen, når deres anbringelse ophører, som den unge kan vælge til, hvis den unge ønsker det. Viden fra evalueringssamtalerne skal familiechefen give tilbage som feedback til alle kommunens fagpersoner, der har med anbragte børn og unge at gøre, så det bliver brugt til løbende at opkvalificere indsatsen.

4: Du er nødt til at kende mig, hvis du skal træffe de rigtige beslutninger i mit liv

I Barnets Lov kan det stadfæstes, hvor mange samtaler man som minimum har ret til som barn for at overholde gældende lovgivning (se politisk anbefaling 8 under spor 1). Men formålet med et minimumskrav er naturligvis at sikre, at sagsbehandler er tæt nok på barnet til sikkert at kunne træffe de rigtige beslutninger i barnets liv. Det kræver, at man kender barnet godt nok til at opbygge en tillid, og at man kommer tæt nok på anbringelseshjemmet til at kunne opdage, hvis noget ikke fungerer – også selvom barnet ikke eksplicit giver udtryk for det.

Anbefaling:

1. Hyppigheden i møder mellem et anbragt barn eller ung og deres sagsbehandler bør bero på en vurdering af det enkelte barns ønsker og situation. Nogle har måske ikke behov for mere end de lovfastede møder, andre kan i perioder have behov for at mødes oftere og blive fulgt tæt af deres sagsbehandler for at få den rette støtte i livet.

Regeringens spor 3: Overgang til voksenlivet

I gennemsnit flytter danske unge hjemmefra, når de er 21 år. For anbragte unge sker det ofte, når de fylder 18 år, selvom de – modsat andre danske unge – ofte ikke har et stabilt netværk at trække på i overgangen. Det betyder, at overgangen til voksenlivet ofte er forbundet med store udfordringer for mange anbragte unge. De mister fodfæste og lever liv på kanten af samfundet uden job, uddannelse, bolig og stabile relationer.

Politiske anbefalinger:

- 1: Giv mig mulighed for at få et hjem, en uddannelse og en stabil relation, jeg kan trække på
- 2: Giv mig ret til at modtage efterværn, så jeg kan komme godt i gang med voksenlivet
- 3: Hjælp mig med mig at få en uddannelsesplan
- 4: Hjælp mig tidligere i gang med at forberede et trygt og godt voksenliv
- 5: Giv mig tilbud om gratis psykologhjælp eller anden terapi, så jeg kan trives i mit voksenliv, uden at blive forstyrret af min opvækst
- 6: Giv mig støtte til at gennemføre en ungdomsuddannelse

Regeringens spor 3

Politiske anbefalinger

1: Giv mig mulighed for at få et hjem, en uddannelse og en stabil relation, jeg kan trække på

I dag ophører tilbud om støtte, når den unge er 23 år, men det gør mange unges behov for støtte ikke. Den aldersmæssige begrænsning er ofte ikke meningsfuld. Fokus bør i stedet være på den unges situation, og systemet bør først give slip på sin forældreopgave, når den unge er godt på plads i voksenlivet.

Anbefalinger:

1. Kommunernes tilbud om støtte skal vare ved, indtil den unge har fundet fodfæste i voksenlivet, dvs.:
  - Vi skal have nye succeskriterier for anbringelse, som betyder, at støtten fra kommunen ikke ophører, før den unge har:
    - Et stabilt sted at bo.
    - Er i gang med noget (job eller uddannelse).
    - En stabil relation at trække på/ringe til, hvis der opstår problemer.
  - De unges mulighed for støtte skal udvides indtil det 30. år. Hvis den unge ved det 30. år fortsat ikke har fundet fodfæste (jf. de tre kriterier ovenfor), skal der laves en bæredygtig plan for overgang til voksensystemet, der kan arbejde på en anden måde.
2. Den unge skal have mulighed for selv at pege på en kontaktperson, som skal følge med den unge ind i voksenlivet. Det er sagsbehandlerens ansvar at gøre alt, hvad der er muligt for at indgå aftale med den valgte kontaktperson.

2: Giv mig ret til at modtage efterværn, så jeg kan komme godt i gang med voksenlivet

Efterværn, det vil sige muligheden for at få hjælp og støtte i overgangen til voksenlivet, er i dag et tilbud, systemet vurderer, om den unge har behov for.

Anbefalinger:

1. Efterværn skal være en rettighed for alle tidligere anbragte børn og unge. Det skal være sagsbehandlernes opgave sammen med den unge at finde ud af, hvordan den unge kommer godt på vej videre. En vigtig del af det handler om at kigge mod civilsamfundet og inddrage frivillige tilbud og foreninger i alle aspekter af arbejdet.
2. Selvom nogle unge er trætte af systemet, når de fylder 18 år og ønsker at løsrive sig, skal det altid være muligt at ombestemme sig og få hjælp, hvis behovet opstår – også efter man er fyldt 23 år.

3: Hjælp mig med mig at få en uddannelsesplan

Som vi skrev indledningsvist, kæmper mange tidligere anbragte unge med at finde fodfæste på arbejdsmarkedet. Omkring halvdelen er ufaglærte som 30-årige. Hver sjette er på førtidspension.

Anbefaling:

1. Det skal være en obligatorisk del af efterværnet, at sagsbehandler og den unge i fællesskab laver en uddannelsesplan, der som minimum skal hjælpe den unge igennem en ungdomsuddannelse og også gerne videre i uddannelsessystemet. Uddannelsesplanen evalueres årligt af sagsbehandleren og den unge.

4: Giv mig støtte til at gennemføre min ungdomsuddannelse

I dag er der ikke krav til kommunerne om at tilbyde tidligere anbragte unge målrettet støtte til at gennemføre en ungdomsuddannelse, selvom det kunne øge antallet af unge, der gennemførte en uddannelse.

Anbefaling:

1. I uddannelsesplanen ifm. efterværn skal det fremgå, hvilken støtte den unge modtager undervejs, ligesom sagsbehandler og den unge drøfter mulighederne for hjælp, hvis der opstår problemer.
2. Kravet om egenbetaling i efterværn skal fjernes.
3. Anbragte unge (også de i efterværn) skal have ret til SU.

5: Hjælp mig tidligere i gang med at forberede et trygt og godt voksenliv

Vi ved, at mange anbragte unge fra en tidlig alder bekymrer sig om, hvad der skal ske med dem, når de fylder 18 år. I dag bliver der ofte først truffet beslutning om, hvad der skal ske efter det 18. år umiddelbart inden, den unge fylder 18. Det er for sent.

Anbefaling:

1. Samtalerne mellem den anbragte unge, anbringelseshjemmet og sagsbehandler om "at flytte hjemmefra" og efterværn bør starte tidligere og senest ved 15-års samtalen, hvor sagsbehandler og den unge skal tale om bolig og uddannelse. Voksenlivet som tema, og den unges behov for og ønsker til efterværn, bør herefter være et fast punkt på dagsordenen på møderne mellem ung og sagsbehandler.

6: Giv mig tilbud om gratis psykologhjælp eller anden terapi, så jeg kan trives i mit voksenliv – uden at blive forstyrret af min opvækst

Unge som har været anbragt som børn, har ofte negative oplevelser, som ikke er bearbejdet i barndommen – eller traumatiske oplevelser som først viser sig senere i livet. Alt for ofte flytter den unge hjemmefra uden at have fået specialiseret hjælp til at håndtere følelser og erindringer i forbindelse med dårlige oplevelser i barn- og ungdommen. Det kan medføre negative handlemønstre, som kommer til at præge voksenlivet.

Anbefalinger:

1. Barnet eller den unge skal sikres den rette hjælp til Low Arousal og traumehåndtering. En indsats som bør starte allerede under anbringelsen.
2. Psykologhjælp og anden terapi skal være gratis for tidligere anbragte unge. Det bør være et krav, at planen for efterværn tager stilling til behovet for terapi og hjælper den unge ind i de rigtige forløb.
3. Der kan med fordel investeres i projekter som MIKADO, der målrettet er udviklet til at hjælpe tidligere anbragte unge med at forstå deres egen sag og livsforløb.

De
Anbragtes
Vilkår